

Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2018/706)

Ändring av lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Stockholms kommun

Hemställan från fastighetsnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Stockholms kommun, i enlighet med fastighetsnämndens förslag enligt bilaga 1 till utlåtandet med tillhörande kartbilagor, bilaga 3 till utlåtandet, för salutorgsytor, fastställs.
2. Beslutet anmäls till Länsstyrelsen i Stockholms län.
3. Föreskrifter kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
4. Beslutet gäller från kungörandet.
5. Vid beslut om avgift för upplåtelse av torgplats i Stockholms stad ska uppräkningsindex ske med förändringen av konsumentprisindex (KPI) från föregående år med maj som basmånad, att gälla från och med kommunfullmäktiges beslut.
6. Fastighetsnämnden ska i övrigt beakta vad som framgår av utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wangård anför följande.

Ärendet

På 50 av stadens torg förekommer torghandel från ungefär 160 fasta torghandelsplatser. Fastighetsnämnden ansvarar för upplåtelse och tillsyn av platserna.

Regelverket som styr upplåtelse av torgplatser finns dels i ordningslagen, dels i lagen om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, dels i de av kommunfullmäktige beslutade lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun. De nu gällande föreskrifterna, den så kallade torghandelsstadgan, beslutades i december 2013 och finns utgivna i kommunal författningssamling (Kfs 2013:25).

I budget 2017 fick fastighetsnämnden i uppdrag att tillsammans med trafiknämnden se över torghandelsstadgan och utreda hur regelverket kan underlätta för torghandel på flera torg, öka nyttjandegraden på torgen samt skapa fler arbetstillfällen.

Fastighetsnämnden har den 17 april 2018 beslutat om förslag till ändringar av de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun samt om förslag till ändring avseende basmånad för uppräkningsavgift. Förslagen hemställdes till kommunfullmäktige för antagande att gälla från och med det första månadsskiftet efter att kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft.

Beredning

Ärendet har beretts av fastighetsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att de föreslagna förändringarna av stadgan är välmotiverade samt att den ändrade basmånaden för indexuppräkningsavgift är rimlig.

Mina synpunkter

Genom de föreslagna förändringarna tar vi fortsatta steg för att skapa ett Stockholm för alla. Ett levande Stockholm där torghandeln kan skapa rörelse på torg och inbjudande vistelsemiljöer. I linje med budgeten har hela torgmiljön beaktats i framtagningen av de nya föreskrifterna. Torghandel ges med detta tydligare förutsättningar att verka inom - förändringarna tar avstamp och anpassar regler och utformning så att logistik, framkomlighet och skötsel ska fungera bättre.

Ändringarna i ordningsföreskrifterna beaktar även annan närliggande verksamhet och ger staden bättre möjlighet till effektiv tillsyn utifrån ett uppdaterat regelverk. Detta gör så att torghandeln såväl som omkringliggande verksamheter har goda förutsättningar att bedriva sina respektive aktiviteter.

Bilagor

1. Förslag till ny torghandelsstadga
2. Torghandelsstadga med ändringar markerade
3. Salutorgskartor

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Cecilia Brinck (M) enligt följande.

Torghandel är en viktig del av stadens liv och det är angeläget att denna sköts väl och att staden underlättar småföretagens villkor. De lokala ordningsföreskrifterna är ett centralt verktyg. Det är likaså angeläget att företagarnas kontakt med stadens företrädare, såväl tjänstemän som politiker, förenklas och utvidgas. Stockholm har under den socialdemokratiskt ledda mandatperioden stört dykt vad gäller företagsklimat. Från plats 22 till plats 123 i Svenskt Näringslivs ranking, en ranking baserad på hur företagarna i landets kommuner beskriver sin situation. Även stadens Nöjd-Kund-Index har visat att det finns missnöje med dialogen mellan näringsliv och politiker.

Stadsledningskontoret påpekar att det är viktigt att stadens nämnder lägger vikt vid åtgärder som kan leda till ökad trygghet och trivsel vad gäller torghandeln. Här finns mycket att vidareutveckla i Stockholms stad. Det handlar såväl om utformningen av en enhetlig, städad och snygg torghandel som trygghetsförstärkande åtgärder som trygghetskameror.

Genom ett beslut av länsstyrelsen 15 januari 2014 har nu paragrafen om krav på sökande (paragraf 7) helt tagits bort. Vi vill dock påpeka att en del av de kraven dock äger relevans.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Stockholms kommun, i enlighet med fastighetsnämndens förslag enligt bilaga 1 till utlåtandet med tillhörande kartbilagor, bilaga 3 till utlåtandet, för salutorgsytor, fastställs.
2. Beslutet anmäls till Länsstyrelsen i Stockholms län.
3. Föreskrifter kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
4. Beslutet gäller från kungörandet.
5. Vid beslut om avgift för upplåtelse av torgplats i Stockholms stad ska uppräkningsräkning ske med förändringen av konsumentprisindex (KPI) från

föregående år med maj som basmånad, att gälla från och med kommunfullmäktiges beslut.

6. Fastighetsnämnden ska i övrigt beakta vad som framgår av utlåtandet.

Stockholm den 19 september 2018

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Ulrika Gunnarsson

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Markus Nordström (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Den översyn av torghandelsstadgan som fastighetsnämnden har gjort har resulterat i ett antal förslag till ändringar i föreskrifterna och ett antal ändringar avseende torgplatserna samt ett förslag till ändrad basmånad för indexuppräknning för salutorgsavgift.

Nämnden rapporterar vidare att den under 2018 tillsammans med trafiknämnden kommer att ta fram förslag på nya salutorg och utreda en ny form för torgupplåtelse.

Ändring av föreskrifterna

Fastighetsnämnden föreslår följande ändringar av föreskrifterna:

- Av hänsyn till boende i närheten av torgplatserna senareläggs ordinarie tid för försäljning med en halv timme om morgnarna, vilket innebär att tiden för att påbörja avlastning av varor som ska säljas ändras till tidigast klockan 07.00.
- Tiden för återställning efter stängning ändras från 45 minuter till en timme.
- Ny uppsägningstid införs. I stället för uppsägning med omedelbar verkan föreslås att uppsägningstiden är kvarvarande kvartal, det vill säga att om en tillståndsinnehavare säger upp sin plats sker ingen återbetalning av erlagd kvartalsavgift för återstoden av det innevarande kvartalet.
- Regeln om förbud för skyltning av varor högre än 1,40 meter över markytan utgår.
- I de fall som fastighetsnämnden tillhandahåller avfallshantering debiteras detta till självkostnadspris.
- För att stoppa oegentligheter med skenöverlåtelse av torgplatstillstånd föreslås att, i stället för två tillsägelser, ska en skriftlig tillsägelse om rättelse räcka innan platsen är förverkad.
- Paragrafen om krav på sökande stryks i sin helhet på grund av beslut av länsstyrelsen den 15 januari 2014, som upphävde paragrafen då de ansåg att den var i strid med ordningslagen.

Ändring av torgplatser

Salutorgen preciseras i föreskrifterna (2§) och i kartbilagor till föreskrifterna. Fastighetsnämnden föreslår följande ändringar efter samråd med berörda stadsdelsnämnder och trafiknämnden:

- Salutorgsplatsen vid Ropsten avslutas, då torghandeln inte har fungerat.
- Salutorgsplats Odenplan återupptas efter ombyggnation av platsen.
- Ett flertal ändringar till följd av namnändrade torg och platser samt justerade lägen.
- Hötorget minskar med sex enkelplatser för att öka framkomligheten, främst till Konserthuset och dess entré.

Ändring av basmånad för indexuppräknning

Fastighetsnämnden föreslår att basmånad vid indexuppräknning av torghandelns avgifter ändras från augusti till maj för att kunna tillhandahålla underlag för beslut i ett tidigare skede.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 april 2018 följande.

1. Fastighetsnämnden beslutar att för egen del godkänna fastighetskontorets förslag till ändringar i de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun.
2. Fastighetsnämnden beslutar att hemställa att kommunfullmäktige antar fastighetskontorets förslag till ändringar i de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun att gälla från och med det första månadsskiftet efter att kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft.
3. Fastighetsnämnden beslutar att för egen del godkänna fastighetskontorets förslag till ändring avseende basmånad för uppräkningsavgift med KPI.
4. Fastighetsnämnden beslutar att hemställa att kommunfullmäktige antar fastighetskontorets förslag till ändring avseende basmånad för uppräkningsavgift med KPI.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Fastighetsnämnden är ansvarig för upplåtelse och tillsyn av stadens torgplatser enligt lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun – Kfs2013:25 (torghandelsstadgan). Tillstånd om torgplats på salutorg är ett kommunalt beslut som utgör myndighetsutövning. Ett sådant beslut kan återkallas av kommunen.

För användning av salutorg har kommunen rätt enligt *lag (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m. m.* att ta ut avgift enligt de grunder som har beslutats av kommunfullmäktige.

I budget 2017 fick kontoret uppdrag att tillsammans med trafikkontoret se över torghandelsstadgan, samt utreda hur regelverket kan underlätta för torghandel på flera torg, öka nyttjandegraden på torgen samt skapa fler arbetstillfällen.

Mål och syfte

Målet med ärendet är att justera torghandelsstadgarna samt uppdatera med aktuella torgplatser på befintliga salutorg.

Fastighetskontoret arbetar aktivt med att utveckla tillsynen av salutorgen samt följa upp att ordningsstadgan efterlevs för bevarad trygghet kring dessa platser.

Kontoret kommer under 2018 tillsammans med trafikkontoret ta fram förslag på eventuellt nya salutorg samt utreda ny form för torgupplåtelse.

Åtgärder torghandelsstadgan

Ett antal torg har namnjusterats som Karlaplan till Gösta Bohmans Plats, Hökarängsplan till David Helldéns torg och Älvsjö stationsplan till Älvsjö torg.

På tre torg har torgplatser fått ny placering. David Helldéns torg efter önskemål från Farsta stadsdelsförvaltning för att möjliggöra deras populära sommaruppträdande på torget. I Husby har en ny plats tagits fram tillsammans med Svenska Bostäder utifrån en feministisk stadsplanering i samband med deras upprustning av centrum. Bredängstorget flyttas tillbaka till sin gamla plats då planerade satsningar på nuvarande plats inte genomfördes.

En salutorgsplats vid Måsholmstorget utgår då staden inte längre är markägare efter Skärholmens centrums försäljning.

En salutorgsplats har avslutats, Ropsten, där torghandeln inte har fungerat trots många försök.

Därutöver har 14 torg har justerats i läge för att överensstämja med verklig placering: Blackebergs centrum, Hässelby torg, Högdalsplan, Hökarängsplan (David Helldéns torg), Kungsholmstorg, Lagaplan, Lumatorget, Norrmalmstorg, Skärholmstorget, Spelbomskans torg, Stieg Trenters torg, Tjärhovsplan, Västertorps torg samt Årsta torg.

Hötorget har minskats med sex enkelplatser för att öka framkomligheten främst till Konserthuset och dess entré.

Därutöver har följande förändringar föreslagits i ordningsföreskrifterna:

- Sedan 2013 har innehavaren haft rätt att säga upp sin upplåtelse på dagen och få återbetalt kvarvarande avgift. Kontoret föreslår, att uppsägningstiden är innevarande kvartalsperiod vilket innebär att inga återbetalningar av erlagd kvartalsavgift sker. Detta ger även lättnader i det administrativa arbetet.

- Paragraf om krav på sökande stryks i sin helhet på grund av beslut av länsstyrelsen 2014-01-15. Länsstyrelsen upphävde paragrafen då de ansåg att den var i strid med ordningslagen.

- En justering av tider för försäljning samt för lastning och avlastning motiveras av miljöbalkens paragraf om buller för boende.

- Torgståndens utformning justeras genom att regeln för skyltning av varor 1.40 meter över markytan utgår. Vid användning av gasol, diesel, bensin och andra brandfarliga ämnen ska lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor med tillhörande förordning följas.

- På de platser fastighetsnämnden tillhandhåller avfallshantering eller elektricitet debiteras tillståndsinnehavaren nämndens självkostnad. Självkostnad för avfallshantering har tillkommit.

- Enligt torghandelsstadgan är det förbjudet för en tillståndsinnehavare att överlåta sitt tillstånd eller göra en andrahandsupplåtelse. För att stoppa oegentligheter med skenöverlåtelse föreslås att en skriftlig tillsägelse om rättelse räcker innan platsen är förverkad. I överträdelse mot övriga paragrafer gäller som tidigare två skriftliga tillsägelser om rättelse.

Åtgärdsplan avgiftsbeslut

Tidigare avgiftsbeslut återfinns i kommunfullmäktiges budget för 2014, bilaga 12.1. I beslutet gällande avgiften gäller augusti månad som bastal för indexuppräknings. Då kontoret inte hinner få KPI för augusti när budgetunderlaget för nästkommande år ska fastställa föreslås maj månad som bastal.

Tidsplan

Förändringar i ordningsföreskrifterna ska efter godkännande i kommunfullmäktige anmälas till länsstyrelsen i Stockholm. Samråd

De föreslagna förändringarna gällande salutorgplaceringar, avveckling av salutorgplatser, namnändringar med mera har tagits fram i dialog med stadsdelsförvaltningar och trafikkontoret.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 augusti 2018 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget för 2018 beskrivs visionen om *Ett Stockholm som håller samman* bland annat med att Stockholm ska vara en stad som sjuder av liv och rörelse i alla stadens delar. I budgeten konstateras att många torg, inte minst i ytterstaden, har potential att utvecklas till levande mötesplatser. I budgeten återfinns också inriktningsmålet att fler personer ska försörja sig själva.

Vidare framgår att fastighetsnämnden ska utveckla arbetet med torghandelsplatser och sträva efter fler tillfälliga upplåtelse. I arbetet ska torgmiljön beaktas. Logistik, framkomlighet och skötsel ska beaktas i planeringen så att omkringliggande verksamheter behov beaktas och torgen sammantaget upplevs som trivsamma och trygga vistelsemiljöer. Nämnden ska aktivt följa upp att såväl torghandeln som omkringliggande verksamheter har goda förutsättningar att bedriva sina respektive verksamheter.

Stadsledningskontoret anser att en väl fungerande torghandel bidrar till förverkligandet av visionen om ett Stockholm för alla genom att locka människor till att vistas på ett annars kanske öde torg.

Stadsledningskontoret anser att de föreslagna ändringarna i torgstadgan är väl motiverade och bör leda till en förbättrad relation mellan näringsidkarna och verksamheterna runt om Hötorget och till boende i närheten av salutorg i allmänhet samt att nämnden ges bättre förutsättningar att bedriva tillsyn och att dess administrativa rutiner förenklas. Justeringar av torgplatserna i föreskrifter och kartbilagor är nödvändiga för nämndens möjlighet att bedriva effektiv tillsyn, som måste baseras på ett uppdaterat och aktuellt regelverk.

Stadsledningskontoret anser att fastighetsnämnden behöver förstärka tillsynen av regelefterlevnaden för att de positiva effekterna av torghandeln ska realiseras. Även samarbetet med trafiknämnden i fråga om godtagbar gestaltning av salustånden behöver utvecklas.

Stadsledningskontoret konstaterar att nämnden genom de föreslagna ändringarna i torgstadgan har genomfört delar av uppdraget och att andra delar återstår. Kontoret förutsätter att återstående delar av uppdraget genomförs under innevarande år, vilket också syns vara nämndens avsikt. Vad gäller de återstående delarna av uppdraget är det angeläget att nämnderna också lägger vikt vid åtgärder som kan leda till ökad trygghet och trivsel på torgen. Exempelvis kan fastighetsnämnden verka för en utvecklad samverkan med tillståndshavarna med syftet att höja kvaliteten på utformningen av försäljningsstånden. För fastighetsnämnden bör det vara en målsättning att ett förbättrat samarbete med tillståndshavarna ska leda till en ökning av servicenivån som återspeglas i Nöjd-Kund-Index.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun i enlighet med fastighetsnämndens förslag, bilaga 1 med tillhörande kartbilagor för salutorgsytor, att gälla från och med att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokollet för de beslutade föreskrifterna har justerats.

Stadsledningskontoret anser att en ändring av basmånad för indexuppräknningen av torghandelns avgifter, från augusti till maj, kan är rimlig att genomföra. Ändringen kommer att förenkla stadsledningskontorets arbete med att ta fram underlag för kommunfullmäktiges beslut om taxan, vilket sker i samband med fastställande av budget. Under förutsättningen att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget kommer den nya basmånaden att användas i samband med upprättande av budget 2019.